

Departament d'Economia de l'Empresa

PUBLICACIÓ DOCENT

ESCOLA UNIVERSITÀRIA D'ESTUDIS EMPRESARIALS DE SABADELL	
Assignatura	Anàlisi d'estats financers
Professors	Agustí Quer Peramiquel

Títol
PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA
Curs 2002-2003

Edició 5a.	Publicació per a ús exclusiu i intern de la Universitat Autònoma de Barcelona. No n'es permesa la reproducció total o parcial. (Imprès als serveis de copisteria de la Universitat Autònoma de Barcelona)
Data 30/09/2002	

1. Objectius

Aprendre a interpretar els estats financers en funció dels usuaris i de les seves necessitats d'informació. Dominar la teoria bàsica que permet fonamentar una metodologia destinada a establir un conjunt d'indicadors representatius de l'activitat realitzada per les diferents unitats econòmiques. Coneixement de les tècniques i instruments vinculats a aquest subprocés deductiu, o branca, de la comptabilitat que té com a objectiu propi: l'estudi de la situació econòmica i financera a partir de la informació que, normativament, faciliten les empreses. Saber com elaborar i redactar informes professionals amb criteri, i d'acord amb els requeriments dels diferents agents econòmics interessats.

1. Metodologia

El curs es fonamenta eminentment en l'aplicació del mètode del cas, amb dos tipus d'assistència: la docència en classe i la docència tutoritzada.

La docència en classe resta centrada en fonamentar el domini de la teoria bàsica i al coneixement de les tècniques, mètodes i instruments, sempre a partir de casos pràctics ad-hoc. Programada a 30 sessions d'una hora cadascuna (dues per setmana del curs).

La docència tutoritzada destinada al seguiment individual del treball, en grups reduïts, dedicar a l'anàlisi d'empreses reals. Cercar la informació necessària; aplicació de les tècniques, mètodes i instruments; elaboració i redacció de l'informe sobre la situació econòmica i financera de l'empresa analitzada. Programada a 30 sessions d'una hora cadascuna (dues per setmana del curs).

Consulteu el punt 7. Autònoma Interactiva.

2. Contingut

El programa del curs es pot sintetitzar en tres grups de contingut:

- a) Objectius o finalitats que es defineixen a partir de les necessitats de informació dels usuaris. Utilitat per a la gestió. Tècniques i instruments. Determinació de nivells o graus de informació.
- b) Fonts de informació. Estudi dels estats comptables: comptes anuals i altres estats complementaris.
- c) Anàlisi econòmic, estructural o de la situació financera de l'empresa i anàlisi financer, de resultats o de rendibilitat.

La metodologia emprada, eminentment de caire pràctic, requereix un coneixement previ i formal dels estats comptables normalitzats (i també dels conceptes bàsics de finances, de direcció d'empreses, i d'altres branques de l'economia de l'empresa).

Es tracta doncs d'una assignatura d'especialització a la que cal accedir amb coneixements ben assolits, sobretot comptables, per entendre correctament l'esmentat subprocés deductiu en que es fonamenta.

El contingut específic és el següent:

1. Introducció a l'anàlisi dels estats financers.

- 1.1. Objectius.
- 1.2. Usuaris i utilitats.
- 1.3. Tècniques i instruments.
- 1.4. Fonts de informació directes i indirectes.

2. Els comptes anuals: contingut normalitzat, ordenació funcional i altres opcions informatives.

- 2.1. El balanç de situació.
- 2.2. El compte de pèrdues i guanys.
- 2.3. La memòria i els seus estats comptables derivats (complementaris).
- 2.4. L'estat d'origen i aplicació de fons.
- 2.5. L'estat (pressupost) de tresoreria.

3. Anàlisi de la situació financera a curt termini (Primera part): Teoria i utilitat de la gestió del capital circulant.

- 3.1. Definició i delimitació del concepte.
- 3.2. Capital circulant versus fons de maniobra.
- 3.3. Estudi del capital circulant (teoria actual):
 - 3.3.1. Elements directa i indirectament relacionats.
 - 3.3.2. Cicle d'explotació econòmic (o període mig de maduració).
 - 3.3.3. Cicle d'explotació financer (o període mig de maduració financer).
 - 3.3.4. Avaluació (delimitació) del capital circulant teòric mínim o ideal.
- 3.4. El concepte de tresoreria neta i el coeficient bàsic de finançament.
- 3.5. Estudi de les desviacions.

4. Anàlisi de la situació financera a curt termini (Segona part): Anàlisi de la solvència empresarial a curt termini.

- 4.1. Determinació de ratis per a analitzar el capital circulant.
 - 4.1.1. Rati de circulant o de solvència.
 - 4.1.2. La prova àcida o acid-test.
 - 4.1.3. Rati de tresoreria.
- 4.2. Anàlisi per acumulació: utilitat i determinació.
- 4.3. Anàlisi per rotació: una visió de qualitat.
 - 4.3.1. Rati de gir de proveïdors.
 - 4.3.2. Rati de gir de matèries primeres.
 - 4.3.3. Rati de gir de producció.
 - 4.3.4. Rati de gir de productes acabats.

- 4.3.5. Rati de gir de clients.
- 4.4. El concepte de rati de gir de l'actiu circulant.
- 4.5. Els fluxes i el pressupost de tresoreria: una visió pràctica de gestió.

5. Anàlisi de la situació financera a llarg termini.

- 5.1. Definició i delimitació del concepte.
- 5.2. Anàlisi estàtica o estructural.
 - 5.2.1. Models verticals i horitzontals.
 - 5.2.2. Ratis d'estructura: possibles i derivats.
 - 5.2.3. Estudi i anàlisi de l'autofinançament.
 - 5.2.4. Estudi i anàlisi de l'endeutament: apalancament financer o rati de leverage.
- 5.3. Anàlisi dinàmic o de cobertura.
 - 5.3.1. Estudi de la generació de beneficis.
 - 5.3.2. Estudi de la generació de fons.

6. Anàlisi de resultats i rendibilitats.

- 6.1. Definició i delimitació del concepte.
- 6.2. Anàlisi de la variabilitat del resultat.
 - 6.2.1. Models percentuals per a l'anàlisi de tendències.
 - 6.2.2. El marge brut i la relació cost-volum-preu.
 - 6.2.3. Models uniproducte i multiproducte.
- 6.3. Anàlisis de la variabilitat o comportament dels costos.
 - 6.3.1. Models per a classificar els costos.
 - 6.3.2. El punt mort o llindar de rendibilitat.
 - 6.3.3. Concepte d'apalancament operatiu.
 - 6.3.4. Utilitat i limitacions d'aquest tipus d'estudi.
- 6.4. Anàlisi de rendibilitats.
 - 6.4.1. Rendibilitat de les fonts de finançament propies.
 - 6.4.2. Rendibilitat de les inversions o dels actius.
 - 6.4.3. Rendibilitat financera: concepte, components i models.
 - 6.4.4. Rendibilitat efectiva per a l'accionista.

7. Mòduls formatius complementaris.

- 7.1. Metodologia d'anàlisi econòmico-financera de la Central de balanços del Banc d'Espanya i de l'Estudi econòmico-financer de l'empresa catalana.
- 7.2. La valoració d'empreses.

3. Avaluació

Per l'enfocament de síntesi de l'assignatura, objectius i metodologia, cal atendre a dos possibilitats d'avaluació:

4.1. Avaluació continuada (opcional):

- a) Assistència a classe i docència tutoritzada, i sobretot, la presentació dels casos pràctics, i participació activa en la discussió d'aquests, si s'escau. Valoració: 80% d'assistència més participació activa implica un 20% de la nota (sobre 10 igual a 2 punts).
- b) Presentació del treball individual sobre l'anàlisi d'una empresa real, que resta limitat a:
 - Informe analític d'una empresa que cotitzi en Borsa, elegida d'acord amb el professor, i limitat, en general, al següent format: màxim 10 folis, escrits a 1,5 polsades entre línies, inclosos; plana inicial, índex, presentació, contingut, conclusions i bibliografia.
 - Copia en paper o en suport informàtic (preferible) dels estats financers.
 - Annexes o documents de treball, en paper o suport informàtic.Valoració: 30% de la nota (sobre 10 igual a 3 punts).
- c) Examen d'avaluació de coneixements: resolució d'una sèrie de exercicis curts sobre aspectes fonamentals. Valoració: 50% de la nota (sobre 10 igual a 5).

4.2. Examen final (destinat a estudiants que no hagin seguit l'avaluació continuada)

- a) Part teòrica: examen tipus test amb 15 preguntes i opció única (les errades resten 50% - mig punt-). Valoració: 30% de la nota (sobre 10 igual a 3 punts). Temps: 30 minuts.
- b) Part pràctica: realització d'un exercici pràctic. Valoració: 70% de la nota (sobre 10 igual a 7 punts). Temps: 2 hores.

4. Calendari i horaris de tutories

Grup 10 (matí)

Inici curs: 1 d'octubre de 2002 (presentació: programa i pla de treball)

Classes: Aula 6

Docència tutoritzada: Divendres de 11,15 a 13,15 hores. Seminari A.

Horari de tutories: Divendres de 9,15 a 11,15 hores. Despatx S-221.

Grup 50 (tarda)

Inici curs: 30 de setembre de 2002 (presentació: programa i pla de treball)

Classes: Aula 7

Docència tutoritzada: Dilluns i divendres de 16,45 a 17,45 hores. Seminari C.

Horaris de tutories: Dilluns i divendres de 17,45 a 18,45 hores. Despatx S-221.

Grups 10 i 50 (comú matí i tarda)

Sessió de presentació del Campus Virtual: Autònoma Interactiva (primera quinzena d'octubre).

Temporalització de les classes:

Contingut	Sessions	Comentari
Presentació	1	Programa i pla de treball
Tema 1	1	Cas inicial: avaluació de nivell
Tema 2	2	Reforç punts febles de nivell
Tema 3	6	Cas 1: Vesperon, S.A.
Tema 4	6	Cas 2. Totimés, S.A.
Tema 5	6	Cas 3: Quegüai, S.A.
Tema 7	4	Cas 4: Vesperon, S.A.(2)

Les classes posteriors a les vacances de Nadal es destinaran a la discussió dels casos pràctics 2, 3 i 4, és a dir, al repàs dels principals aspectes del contingut del curs. Per tant, la solució d'aquest cas cal presentar-la, atenent com a termini màxim, el divendres dia 20 de desembre de 2002.

5. Bibliografia**Bàsica.**

Amat Salas, O.: *Análisis Económico Financiero*, Gestión 2000, 18ª edició, Barcelona, 2001.

Bernstein, L.A.: *Fundamentos de análisis financieros*, McGraw/Hill, 4ª edició, Madrid, 1997.

González Pascual, J.: *Análisis de la empresa a través de su información económico-financiera*, Pirámide, Madrid, 1992.

Martínez García, F.J.: *Análisis de estados contables. Comentarios y ejercicios*, Pirámide, Madrid, 1996.

Quesada Sánchez, F.J., Jiménez Montañés, M.A., i García Mérida, J.: *Sistemas informativos contables para el análisis empresarial*, Prentice Hall, Madrid, 2001.

Rivero Torre, P.: *Análisis de balances y estados complementarios*, Pirámide, 8ª edició, Madrid, 2002.

Urías Valiente, J.: *Análisis de estados financieros*, McGraw/Hill, 2ª edició, Madrid, 1995.

Complementaria

- Amat Salas, O.: *Supuestos de Análisis de Estados Financieros*, Gestión 2000, 2ª edició, Barcelona, 1997.
- Bernstein, L.A.: *Análisis de estados financieros*, Irwin McGraw/Hill, 2ª reimpressió, Mèxic, 1996.
- Cañibano Calvo, L., i Bueno Campos, E.: *Autofinanciación y tesorería en la empresa: El cash flow*, Pirámide, 2ª edició, Madrid, 1983.
- Carmona Moreno, S., i Carrasco Fenech, F.: *Estados contables*, McGraw/Hill, Madrid, 1993.
- Esteo Sánchez, F.: *Análisis de estados financieros*, Centro de Estudios Financieros, Madrid, 1992.
- Fernández Eléjaga, J.A., i Navarro Viota, I.: *Como interpretar un balance*, Deusto, Bilbao, 1992.
- Gallizo Larraz, J.L. (Director i coordinador): *Los estados financieros complementarios*, Pirámide, Madrid, 1993.
- González Pascual, J.: *Análisis de la empresa a través de su información económico-financiera. Supuestos*, Pirámide, Madrid, 1992.
- Jordano, J.: *Ratios, financiación i fondo de maniobra*, Deusto, Bilbao, 1982.
- Rivero Torre, P.: *Cash-Flow: Estado de Origen y Aplicación de Fondos y El Control de Gestión*, A.P.D., 3ª edició, Madrid, 1973.
- Pizarro Montero, T.M., i Alfonso López, J.L.: *Presentación y análisis de estados contables*, Ciències socials, Madrid, 1991.
- Viladecans, M.C.: *El quadre de finançament*, Eumo, Vic, 1994.
- Walsh, C.: *Ratios clave para la dirección de empresas*, Folio, Barcelona, 1994.
- Westwick, C.A.: *Manual para la aplicación de Ratios de Gestión*, Deusto, Bilbao, 1994.

Consulta (finances i valoració)

- Amorós, V.: *Estudios de viabilidad*, Gestión 2000, Barcelona, 1991.
- Arroyo, A.M., i Prat, M.: *Dirección financiera*, Deusto, Bilbao, 1992.
- Ballester, E.: *El balance: una introducción a las finanzas*, Alianza Universidad, 2ª edició, Barcelona, 1993.
- Caballer Mellado, V.: *Métodos de valoración de empresas*, Pirámide, Madrid, 1994.
- Duran Herrera, J.J.: *Economía y dirección financiera de la empresa*, Pirámide, Madrid, 1992.
- Faus, J., i Tàpies, J.: *Finanzas operativas*, IESE, Barcelona, 1996.
- López Martínez, F.J.: *Manual del cash management*, Deusto, Bilbao, 1996.
- Obert, R.: *Las previsiones en la empresa*, Marcombo, Barcelona, 1993.
- Ruiz Martínez, R.J.: *La viabilidad financiera de la empresa*, Hispano Europea, Barcelona, 1990.
- Urquijo de la Puente, J.L.: *Análisis de proyectos*, Deusto, Bilbao, 1990.

Ajuda informàtica

Ferrando Bolado, M.: *Gestión financiera en Lotus 1-2-3*, Pirámide, Madrid, 1991.

Garcia, P., i Rial, K.: *Modelos económicos y financieros con Excel*, Anaya Multimedia, Madrid, 1998.

Luna Huertas, P., i altres (obra colectiva): *Aprendiendo hoja de cálculo con casos prácticos*, McGraw/Hill, Madrid, 1998.

6. Autònoma Interactiva

Aquest curs l'assignatura s'incorpora definitivament dins el Campus Virtual de la Universitat Autònoma de Barcelona: Autònoma Interactiva. En l'espai propi de l'assignatura (Aula virtual) els estudiants matriculats disposaran de bústia personal i altres recursos compartits.

El fil conductor serà aquest programa o "Pla docent" i els enunciats dels exercicis pràctics. L'accés pot efectuar-se des de l'Aula d'informàtica de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials de Sabadell (EUEE), o des de qualsevol altre punt de connexió, a elecció de l'estudiant.

També, i per facilitar el treball amb dades d'empreses reals, els estudiants podem sol·licitar espai propi de disc dur al Servei d'informàtica de l'EUEE.

Cal recordar que: en cap cas, la utilització d'aquest espai o eina virtual substitueix cap aspecte dels que normativament es desenvolupen en l'aula presencial: classes, docència tutoritzada o hores de tutoria. És un recurs addicional, un complement formatiu adient amb els temps actuals.